

Iktatószám: JAM/111-8 /2023
Tárgy: NKA szakmai beszámoló
Ügyintéző: Dr. Holmár Zoltán
E-mail:
holmaz.zoltan@kallaygyujtemeny.hu

Szakmai beszámoló

az NKA 209188/00037 pályázati azonosítószámú

„A Jósa András Múzeum Múzeumi Évkönyv LXIV. kötetének közzétételére” című pályázathoz

A pályázat célja a Jósa András Múzeum Évkönyve 2022. évi LXIV. kötetének közzététele. Az eredeti megvalósítási idő 2022. december 31. lett volna, de módosítási kérelmet nyújtottunk be. Miután elfogadták a módosítási kérelmünket, a program vége 2023. április 30., míg az elszámolási határidő 2023. június 30. lett.

A Jósa András Múzeum és tagintézményei, vagyis a Sóstói Múzeumfalu és a Kállay Gyűjtemény munkatársai tollából született szaktanulmányok szinte valamennyi szakágat lefednek. A LXIV. évkönyvben összesen 19 tanulmány szerepel, amelynek döntő többsége történelmi témájú publikáció, de található még ezeken kívül 4 néprajzi, valamint 1 régészeti írás is, továbbá olvashatunk 2 tanulmányt a szolgáltató múzeumról, és egyet a restaurátorok munkájáról is. Valamennyi íráshoz készült angol nyelvű rezümé is.

A 19 tanulmány 18 szerzőtől származik – ezek közül két szerző 2-2 tanulmányt írt, míg egy tanulmányt egy szerzőpáros állított össze. A 18 szerzőből 11 a Jósa András Múzeumnak, valamint a tagintézményeinek az állandó munkatársai, míg 7-en más – többségében helyi – közgyűjtemények, kulturális, oktatási és tudományos intézmények dolgozói.

Az évkönyv egy nekrológgal kezdődik: az intézmény így búcsúzik fiatalon elhunyt geodétájától, Veszprémi Lászlótól, majd következnek a múzeum munkatársai, illetve a felkért külsős kutatók tanulmányai. A régészeti részt egy antropológiai írás képviseli, amelynek szerzője Turtórczki József. Írásában a Nyíregyháza-Oros, Nyulaska VII. század végi lelőhelyének antropológiai adatait dolgozta fel. A következő a történelmi szaktanulmányokat magába foglaló blokk, amelyben a témák rendkívül változatosak. Az olvasók megismerhetik Mohácsi Endre tollából az 1615–17-es nagyszombati eseményeket és a szatmári főkapitányságot, míg dr. Bene János írásából a Szabolcs vármegyei Tűzkárbiztosító Egyesület 1843-as megalakulásának körülményeit. Dr. Holmár Zoltán két tanulmánya a nagykállói Kállay család két – a napkori és az orosi – ága családtagjainak szerepéről írt a 1848-49-es szabadságharcban, míg dr. habil Zsoldos Ildikó tanulmányából kiderül, hogyan vettek részt a nők a nemzeti ellenállásban. Dr. Rémiás Tibor a Jósa András Múzeum Történelmi dokumentációgyűjteményének egy értékes darabját, a nyíregyházi huszár, Jékey Ferenc harctéri naplóját bocsátotta közre, bőségesen ellátva magyarázó jegyzetekkel. Kosztyó Gyula két írásában az 1918-as év eseményeit dolgozta fel Nyíregyháza és Szabolcs vármegye vonatkozásában. Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára tekintettel Ilyés Gábor a nagy költő nyíregyházi emlékezetét tárta fel tanulmányában, Morauszky Tamás pedig bemutatta, hogy milyen társadalmi következményei voltak a málenkij robotnak Gáván és

Vencsellőn, végül Kertész Tünde Fruzsina bemutatja, hogy miről írt 1955-ös levelében Kállay Miklós, az utolsó magyar királyi miniszterelnök.

A következő, néprajzi blokkban négy szaktanulmányt olvashatunk. Béres Sándor a magatartási juhásatról írt, Doma Boglárka az Ezredéves kiállításon felépített Szabolcs vármegyei épület lokális célkitűzéseit ismertette, míg D. Rácz Magdolna írásában Móricz Zsigmond novelláinak néprajzi elemeit gyűjtötte össze, dr. Páll István tanulmányában pedig a keménycserepek motívumainak közép-európai vándorlásáról olvashatunk.

Az új fejezetként megjelenő szolgáltató múzeum szakaszban két tanulmány kapott helyet. Ezek közül az egyik Vécseiné Lakatos Bernadett írása, amelyből megismerhetjük a múzeumpedagógia digitális élmelemeit a Jósa András Múzeumban, míg Mészárosné Nyúzó Alexandra egy kiállításismertetőt tett közzé „Múzeum az értéktárban – Értéktár a múzeumban” címmel. A restaurálást egy szerzőpáros képviseli: Havasi Dóra restaurátor és Madár Ximena művészettörténész a „Vármegyei tisztújítás” című képpora történetét és restaurálását ismertette.

A szaktanulmányokat L. Szőlősi Katalin összefoglalója zárja, amelyből megismerhetjük a Jósa András Múzeum és tagintézményei munkatársainak 2022. évi publikációit. Az évkönyv végén helyet kapott egy rövidítésjegyzék is, amelyben a tanulmányokban előforduló intézmények és periodikák rövidítéseit igyekeztünk feloldani az olvasók számára.

A kötet előkészületei, valamint a nyomdai kivitelezés Nyíregyházán történt. A minőség mércéje a korábbi évek magas színvonala volt.

Nyíregyháza, 2023. május 23.

Dr. Holmár Zoltán
szerkesztő